

VAMPIROV SIN¹

Biće da su sve utvare znale da je Dugu Van, zapravo, vampir. Nisu ga se plašile, ali su mu ipak pravile prolaz kad god je on izlazio iz groba u dragocenom času ponoći, kako bi radi omiljene hrane tada ušao u zamak. Lice Dugua Vana nije inače plenilo prijetnim izgledom. Obilje krvi popijene još od navodne smrti – tamo neke 1060. godine, kada je vinovnik te smrti bio dete, neki novi David naoružan praćkom, možda i bodežom – njegovoj neprozirnoj koži pridavalo je raskvašenu boju drveta dugo potopljenog u vodi. Jedino živo na tom licu bile su oči, oči uprte u Lejdi Vandu, usnulu poput bebe na postelji koja zna samo za njeno krhko telo. Dugu Van je nečujno hodao. Spoj života i smrti koji mu napaja srce rastvarao se u neljudskim svojstvima. Odeven u tamnoplavo, a kao i uvek u pratinji tihe svite ustajalih miomirisa, vampir je tumarao hodnicima zamka, sve tražeći žive zalihe krvi. Industrija hladnjaka bi ga svakako uvredila. Lejdi Vanda, usnula sa jednom rukom preko očiju kao upozorenjem na opasnost, uistinu je ličila na slični ukras koji odjednom poprima ljudsku toplotu, ali i na pogodnu travu, ili na karijatidu.

Vredna je hvale navika Dugua Vana da se nikad ne zamisli pre nego što će da stupi u dejstvo. Već u sobi, pak, a pored postelje, dok je izjedenom rukom sasvim lagano skidao odeću sa tela ritmičke skulpture, žeđ za krvlju počeo da popušta.

To da se vampiri zaljubljuju, predanja prećutkuju. Da se naš vampir zamislio nad tim, onako priljezan u poštovanju tradicije koje treba profesionalno da se drži, možda bi ga

¹ U ogledu o fantastičnim stvorenjima koji će u dogledno vreme biti objavljen u sklopu knjige Kortasarovih priča o mitološkim, izmišljenim ili, pak, sasvim domaćim životinjama, onako kako ih je sakupila, razvrstala i priredila Kortasarova udovica Aurora Bernardes, Hulio Kortasar na više mesta pominje svoju priču „Vampirov sin“, s tim što napominje da je tu priču uništio. Ogled, pod naslovom „Šetnja između kaveza“, prvobitno je objavljen na španskom 1978. godine u knjizi *Teritorije*, u kojoj Kortasar odaje priznanje sedamnaestorici drugih stvaralaca sa različitih teritorija jer su ga, svaki na svoj način, privoleli umetničkoj slobodi kao jedinoj nastanjivoj teritoriji. Sam ogled je napisan nedugo pošto je 1972. godine u Londonskom zoološkom vrtu uginula džinovska panda Čiči, koju autor takođe pominje.

Priča „Vampirov sin“ srećom je sačuvana među Kortasarovim spisima nastalim između 1937. i 1945. godine i, premda je autor svakako imao svoje kritičke razloge za njeno uništenje, ljubitelji strave i užasa u istančanom segmentu blage ironije danas je smatraju dragocenom poslasticom, što ona u svakom slučaju jeste već i zbog načina na koji se, kao u nekoj drevnoj mandali, dečjim školicama ili lavirintu od papira, kortasarovski krila i od sopstvenog autora. Potraga za njom predstavlja dodatnu vrednost ove priče.

Želja autorke njenog prevoda na srpski, kao i ove napomene, jeste da je podeli sa čitalačkim slado-kuscima časopisa „Polja“, uz napomenu da je nekada imala čak i fotografije Hulija Kortasara prerušenog u vampira, sve sa kljovama iznad fotelje pariske dnevne sobe. Te fotografije će se možda jednom isto pojaviti. Ostale su, inače, u zemunskom stanu Raše Livade... (*Prim. prev.*)

opšteprihvaćena uloga još i zaustavila na ivici ljubavi, svodeći ga na dakako higijensku, a očito i životvornu krv. Lejdi Vanda, međutim, nije za njega bila puka žrtva, kao takva predviđena za ko zna još koliko obroka. Lepota je iz nje, onako odsutne, naprosto izbijala, pa se čak tačno po sredini prostora između dva tela borila još i protiv osnovne gladi vampira. Zatečen otkrićem koje mu ne ostavi dovoljno vremena ni da se oseti propisno preneraženim, Dugu Van pristupi ljubavnom činu gromoglasnom provalom nezajažljivosti. Jezivo buđenje Lejdi Vande okasnilo je svega časak u odnosu na njene odbrambene mogućnosti, a lažan san prethodne obamrlosti predade je ljubavniku kao belu svetlost u noći.

Valja ipak reći da u zoru, pre nego što će poći, vampir nije mogao protiv svog pozvanja, te ispusti malo krvi sa ramena onesvešćene Kastiljanke. Kasnije, dok je razmišljao o tome, Dugu Van reče sebi da je ispuštanje krvi i te kako preporučljivo u slučajevima nesvestice. Kao kod pretežnih bića sa izvesnim mozgom, njegova misao je bila manje plemenita od samog čina.

Kako bilo, u zamku je zakazan konzilijum lekara. Bilo je tada nimalo ugodnih veštačenja, kao i zasedanja radi rasterivanja urota i bacanja kletvi, a bila je i engleska bolničarka po imenu Mis Vilkinson, koja je dirljivom nepatvorenošću ljuštila džin. Lejdi Vanda je dugo bila između života i, gle, smrti. Pretpostavka da je noćna mora po svoj prilici ostavila preduboke posledice odbačena je nakon izvesnih pregleda prostim okom, a osim toga, kad je prošlo određeno vreme, i dama bi nedvosmisleno jasno da je noseća.

Zamandaljena vrata sprečavaju daljnje pokušaje Dugua Vana. Vampir je prinuđen da se hrani decom, ovcama i – o, užasa! – svinjama. Ali svaka krv mu je kao voda u poređenju sa Lejdi Vandom. I najmanja asocijacija, od koje ga nije oslobađala njegova vampirska suština, pobuđivala je u njegovom sećanju ukus te krvi kojom šaran njegovog jezika beše plivao. Kako je preko dana njegov grob bio nepopustljiv, to je morao da sačeka peščev poj kako bi se iskrao izbezumljen od gladi. Lejdi Vandu više ne vide, ali su ga koraci stalno iznova vodili ka galeriji koja se završavala okruglom žutom podvalom neobičnog katanca. Dugu Van je primetno propadao.

Pomišljao bi katkad – onako položen i vlažan u svojoj kamenoj niši – kako će Lejdi Vanda možda roditi njegovo dete. Ljubav bi ga tada spopala žešće i od gladi. U groznici ljubavnog zanosa tada bi sanjao o silovanju brava, o otmicama i o dizanju nove a dovoljno prostrane bračne grobnice. Malaria ga je naveliko tresla.

Sa svoje strane, dete je bez žurbe raslo u utrobi Lejdi Vande. Jedno popodne, Mis Vilkinson začu kako njena gospodarica vrišti. Zateče je bledu i nemalo očajnu. Dodirivala je sebi trbuh prekriven satenom i govorila:

– Isti je otac, isti.

Dugu Van, koji samo što nije i sam konačno umro, i to onako vampirski (što ga je, iz razumljivih razloga, ispunjavalo stravom), potajno je još gajio slabu nadu da će njegov sin, po svoj prilici baštinik njegove visprenosti i spretnosti, jednom uspeti da mu dovede svoju majku. Lejdi Vanda je svakim danom bivala sve bleđa, sve vazdušastija. Lekari su proklinjali, lekovi jenjavali, a ona, ona je samo ponavljala:

– Isti je otac, isti.

Mis Vilkinson dođe do zaključka da mali vampir isisava krv svoje roditeljke, i to najistančanjim svirepošću. Kada lekari to doznaše, povede se među njima reč o više nego oprav-

danom pobačaju, ali Lejdi Vanda se usprotivi okrećući glavu poput plišanog mede, dok je desnom rukom milovala svoj satenski trbuh.

– Isti je otac – reče. – Isti.

Sin Dugua Vana ubrzano je rastao. Ne samo da je zauzimao duplju koja mu je priroda namenila, nego je zaposeo ostatak tela Lejdi Vande. Lejdi Vanda sada jedva da je i mogla da govori, nije imala više krvi; ako je nešto i bilo, bilo je u telu njenog sina.

I kada dođe uspomenama zacrtan dan za porođaj, lekari promućurno zaključiše da će to biti prilično neuobičajen zahvat. Njih četvorica okružiše postelju porodilje, sve u iščekivanju da kucne ponoć tridesetog dana devetog meseca od nasrtaja nedokazanog Dugua Vana.

Na galeriji Mis Vilkinson vide kako se jedna senka približava. Nije povikala jer je bila uverena da time ne bi ništa postigla. Jeste da lice Dugua Vana nije pobuđivalo nikakav osmeh. Zemljana boja tog lica beše se pretvorila u ujednačen skerletni reljef. Umesto očiju, dva plačna upitnika klatila su se ispod razbarušene kose.

– Potpuno je moj – reče vampir na hirovitom narečju svoje fele – i ništa ne može da se ispreči između njegove biti i moje privrženosti.

Govorio je o svom sinu. Mis Vilkinson se umiri.

Okupljeni oko jednog ugla kreveta, lekari su pokušavali jedan drugom da pokažu i dokažu kako se ne plaše. Počinjali su da uočavaju promene na telu Lejdi Vande. Njena koža je odjednom potamnela, njene noge se punile mišićnim izbočinama, trbuh se postepeno spljoštio i prirodnošću koja se činila gotovo familijarnom, njen pol se pretvarao u suprotan. Lice više nije bilo njeno; ruke više nisu bile njene. Lekari su bili ukopani od straha. Kada je kucnulo dvanaest sati, telo one koja beše Lejdi Vanda a sada je bilo njen sin, nežno se uspravi na krevetu i ispruži ruke prema otvorenim vratima. Dugu Van uđe u salon, prođe pored lekara i ne videvši ih, stegnu sinovljeve ruke. Gledajući se kao da se oduvek znaju, obojica izađoše kroz prozor. Posteljina je bila neznatno izgužvana, a lekari su nešto nemušto mrmljali oko postelje, posmatrajući na stolu zanatske alatke, vagu za merenje novorođenčeta, dok je Mis Vilkinson kršila ruke na vratima i pitala, pitala, pitala.

*(Sa španskog prevela **Silvija Monros-Stojaković**)*